

Verantwoord Bijbelgebruik

Deze beknopte samenvatting heeft tot doel een **indruk** te geven van de **cursus** Verantwoord Bijbelgebruik.

Het boek "Verantwoord Bijbelgebruik" van John Boekhout is prima geschikt om als basis in de cursus gebruikt te worden, maar kan ook individueel bestudeerd worden.

De cursus kan in principe overal gegeven worden.

De enige voorwaarde is dat er mensen zijn die voldoende belangstelling hebben om deze intensieve cursus te volgen.

Indeling van de cursus:

Introductie

- Seminar 1: Uitgangspunten en achtergronden
- Seminar 2: Lezen (1)
- Seminar 3: Lezen (2)
- Seminar 4: Lezen (3)
- Seminar 5: Begrijpen (1)
- Seminar 6: Begrijpen (2)
- Seminar 7: Toepassen (1)
- Seminar 8: Toepassen (2)

Van de cursisten wordt gevraagd dat zij zich thuis voorbereiden.

Kosten:

Ik ben dankbaar wanneer de gemaakte kosten (reiskosten, studiemateriaal) vergoed worden. Verder laat ik het graag over aan degenen die mij uitnodigen.

Neem s.v.p. contact op wanneer je in je eigen omgeving een cursus "Verantwoord Bijbelgebruik" wilt organiseren:

Tom Pikker
Omdraai 23
1771 HH Wieringerwerf

06-40592404

leveningeloof@leveningeloof.info

Verantwoord Bijbelgebruik

Introductie

De cursus is bedoeld voor mensen die gemotiveerd zijn om de Bijbel te lezen.

We leren hoe we op een verantwoorde wijze de Bijbel kunnen lezen, bestuderen en toepassen.

We gaan **onverantwoord** met de Bijbel om wanneer we geen rekening houden met de context, de literatuurvorm, de grammatica, tijd, plaats en cultuur en aan wie de tekst oorspronkelijk gericht is.

Het is van groot belang dat we de Bijbel **zorgvuldig lezen**.

We onderscheiden twee methoden van Bijbelstudie:

Deductief: We beginnen met **een stelling**, b.v. God is liefde, en proberen vervolgens deze stelling aan de hand van Bijbelgedeelten te bewijzen.

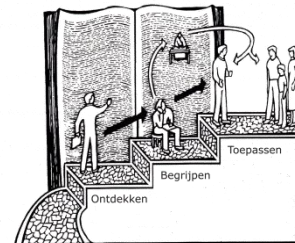
Inductief: We beginnen met **een Bijbelgedeelte** en willen ontdekken wat dit gedeelte ons te zeggen heeft.

Dit Bijbelgedeelte kan een enkele tekst zijn, een perikoop, een Bijbelboek of gedeelte daarvan, alle teksten m.b.t. tot een bepaald thema, enz.

In de cursus gaan we uit van de **inductieve** methode.

De methode bestaat uit **drie stappen**:

1. Ontdekken (Wat staat er?)
2. Begrijpen (Wat betekent het?)
3. Toepassen (Wat betekent het voor mij?)

Van de cursisten wordt gevraagd dat zij zich **thuis** voorbereiden:

1. Lezen en bestuderen van het boek "Verantwoord Bijbelgebruik" van John Boekhout
2. Maken van de daarbij behorende oefeningen.

De **seminars** bevatten volgende elementen:

1. Een samenvatting van de betreffende hoofdstukken van "Verantwoord Bijbelgebruik"
2. Bespreking van vragen en opmerkingen
3. Uitwisseling van ervaringen en resultaten
4. Extra oefeningen

In de cursus wordt een bepaalde **vaardigheid** aangeleerd, n.l. het verantwoord omgaan met de Bijbel. De voorbereiding thuis is daarbij essentieel.

Verantwoord Bijbelgebruik

Uitgangspunten en achtergronden

1. De Bijbel is het Woord van God

Zijn er teksten die door de HERE Jezus geschreven zijn?
Zijn er teksten die direct van de hand van God komen?

Wat bedoelen we met: "De Bijbel is het Woord van God"?
Is ieder woord in de Bijbel door God geïnspireerd?
Waarom zijn deze vragen belangrijk?
Staan er onwaarheden in de Bijbel?
Moeten we alles doen wat de Bijbel zegt?
Wat is het verschil tussen inspiratie en openbaring?

2. De Bijbel is een bibliotheek van 66 boeken

Welk risico lopen we als we een losse Bijbeltekst lezen?

Welke zin heeft het om de Bijbel van kapt tot kapt door te lezen?
Welke zin heeft het om de Bijbel hoofdstuk voor hoofdstuk te lezen?

De Bijbel is een bibliotheek van 66 boeken en niet een verzameling van 25.000 verzen of 1000 of meer hoofdstukken ...

Is de volgorde in onze Bijbel resp. de Hebreeuwse Bijbel geïnspireerd?

3. Woorden uit een andere cultuur

Waarom is het van belang de cultuur te kennen waarin de Bijbelboeken ontstaan zijn?
Waarom zou het goed zijn landen als Turkije, Egypte en Israël te bezoeken?

4. De Bijbel in vogelvlucht

De Bijbel is vast verankerd in de geschiedenis der mensheid, in het bijzonder in de geschiedenis van het volk Israël.

Welke plaats nemen de afzonderlijke Bijbelboeken t.o.v. deze geschiedenis in?
Wat is in grote lijnen de inhoud van de verschillende Bijbelboeken?

Heel de Schrift
is door God ingegeven ...

2 Timotheüs 3:16

Verantwoord Bijbelgebruik

Lezen

Vertrouwdheid maakt blind

We **selecteren** automatisch wat we zien, d.w.z. **we zien niet alles!**

Onbewust zien we alleen wat ons interesseert of wat we al weten.

Dit geldt ook voor het Bijbellezend: Door gewoontevorming ontstaan "blinde vlekken".

Wat helpt:

1. Lees eens een andere vertaling dan je gewend bent
2. Lees een Bijbelboek in zijn geheel of een samenhangend gedeelte
3. Lees een gedeelte in samenhang met het betreffende Bijbelboek
4. Breng variatie aan bij het lezen van Bijbelboeken
5. Dramatiseren:
 - maak een rolverdeling
 - neem een interview af
 - schrijf een krantenartikel
 - schrijf een brief
6. Parafaseren:
 - vertel wat je gelezen hebt in eigen woorden
7. Visualiseren: Zien, horen, tasten, ruiken, proeven
 - maak wat je gelezen hebt zichtbaar, tastbaar, enz.
 - maak daarbij gebruik van alle zintuigen:

8. Maak de structuur van het tekstgedeelte zichtbaar:
 - leer hoofd- en bijgedachten (hoofd- en bijzinnen) te onderscheiden
 - let op het gebruik van werkwoorden, bijwoorden, bijvoeglijke naamwoorden, voegwoorden, enz., kortom, houd rekening met grammaticale bijzonderheden
9. Stel vragen aan de tekst:

In welke literatuurvorm komt de tekst tot ons?

(Voorbeelden: geschiedschrijving, wetgeving, proza en poëzie)

WIE? Wie zijn de hoofdpersonen, figuranten, groepen, enz.?

WAT? Welke gebeurtenissen worden genoemd?

WAT? Wat is – kort samengevat – de inhoud van het tekstgedeelte?

Wat is het thema?

WANNEER? Op welk tijdstip, jaar, periode heeft de tekst betrekking?

Kun je een bepaalde chronologie ontdekken?

WAAR? Welke gebieden, regio's, landen, steden, rivieren, enz. worden genoemd?

Welke afstanden worden afgelegd?

Wordt er iets duidelijk over het klimaat?

10. Kijk naar hoe de tekst is opgebouwd:

- Hoeveel ruimte wordt er aan een onderwerp gegeven?
- Welke plaats neemt het onderwerp in het geheel in?
- Waar leidt de tekst naar toe?
- Waar ligt het keerpunt in de tekst?
- Welke uitdrukkingen, namen, enz. worden herhaald?

- Zijn er algemene uitdrukkingen die nader verklaard worden?
- Zijn er vragen waarop het antwoord gegeven wordt?
- Zijn er beelden die verklaard worden?
- Zijn er vergelijkingen, illustraties, e.d. die uitgelegd worden?

- Welke tegenstellingen zijn er in de tekst?

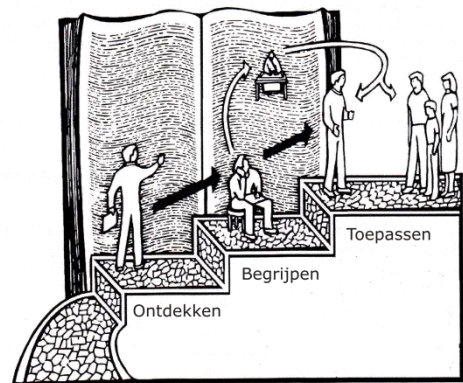

Verantwoord Bijbelgebruik

Begrijpen

De methode **Verantwoord Bijbelgebruik** bestaat uit **drie stappen**:

1. Ontdekken (Wat staat er?)
2. Begrijpen (Wat betekent het?)
3. Toepassen (Wat betekent het voor mij ?)

De **eerste** stap - ONTDEKKEN – is betrekkelijk eenvoudig. Het gaat vooral om goed en nauwkeurig kijken wat er staat

De **tweede** stap - BEGRIJPEN – is moeilijker.

Het gevaar bestaat uit eenzijdig en/of extreem Bijbelgebruik

De oplossing is **contextueel Bijbelgebruik** waarbij wel rekening gehouden wordt met b.v. de literatuurvorm, de geografische, culturele en historische bijzonderheden en de grammatica.

In de Bijbel vinden we o.a. beelden, visioenen en dromen. Het is van groot belang om te **onderscheiden** wat een letterlijke betekenis heeft en wat figuurlijk, symbolisch of geestelijk verklaard moet worden. Let op het onderscheid tussen b.v. wetgeving en een lied ...

Opmerking: Wat letterlijk op te vatten is kan tegelijk een diepere, geestelijke betekenis hebben.

Een bijzonder kenmerk van de Bijbel is dat alles wat betrekking heeft op een bepaald thema niet bij elkaar staat. Dat houdt in dat we meerdere tekstplaatsen moeten bekijken om tot een goede samenvatting te komen. Deze samenvatting - **de leer** – moet altijd ondergeschikt blijven aan de Bijbeltekst.

Profetieën kunnen een meervoudige vervulling hebben. Profetieën kunnen een gedeeltelijke vervulling in het verleden hebben, waarbij de eindvervulling nog in de toekomst ligt.

Maak gebruik van uitlegvragen:

Om de tekst te kunnen begrijpen is het van belang om de **oorspronkelijke** betekenis, bedoeling en beleving te achterhalen.

- Wat is de oorspronkelijke betekenis van ...?
- Wat hebben de mensen ervaren, die deze tekst voor het eerst hoorden?
- Wat hebben ze daarbij gedacht?

Om tot een beter begrip te komen maken we dankbaar gebruik van:

- concordantie
- woordenboek
- atlas
- handboek
- encyclopedie
- commentaar

Verantwoord Bijbelgebruik

Toepassen

1. Het belang van toepassing

Kennis van de Bijbel op zich heeft geen waarde: Je moet er ook wat mee doen!

Wat hindert ons (soms) om te doen wat de Bijbel zegt?

Onwil, traagheid, angst?

Onkunde? Misschien lukt het niet om een actuele toepassing te maken?

2. Verantwoorde toepassing

Voor een verantwoorde toepassing van de Bijbel is kennis en begrip van onszelf, onze cultuur, onze vragen, wensen en behoeften en mogelijkheden noodzakelijk.

Toepassen = Het overbruggen van de kloof tussen twee werelden:

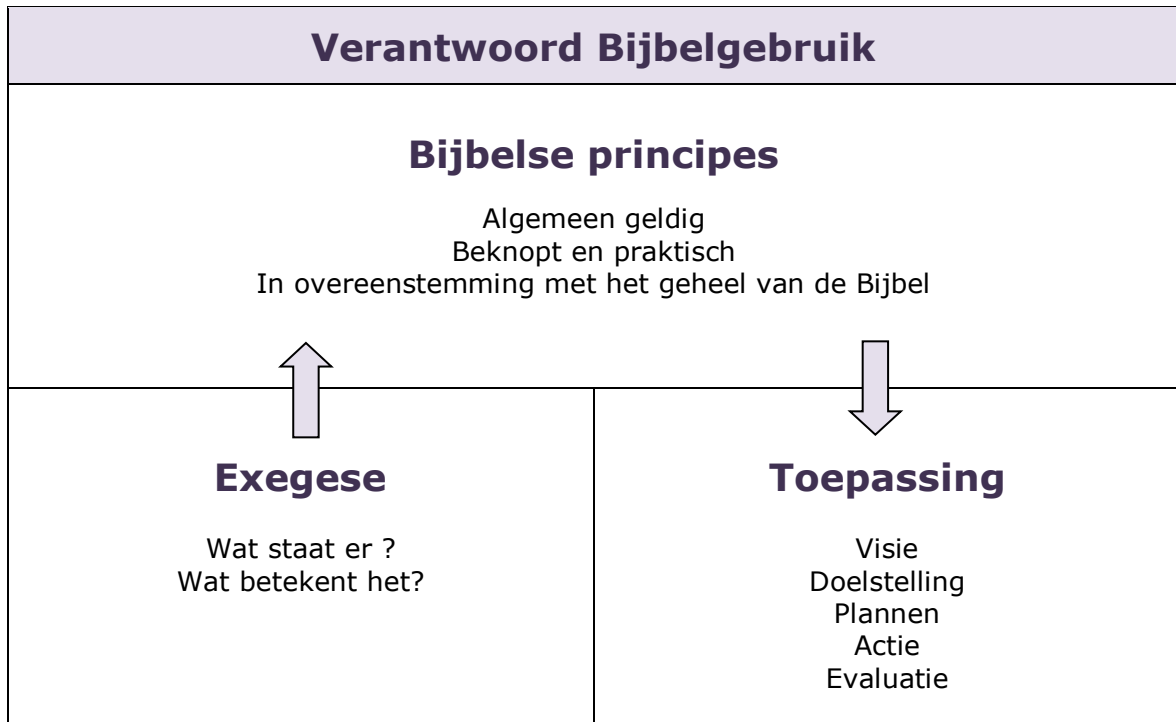
3. Toepassen in de praktijk: Wat betekent het nu voor mij?

Nadat we goed gekeken hebben naar wat er staat en de tekst begrepen hebben, kunnen we naar de derde stap gaan:

1. Welke waarheden, beloften en opdrachten staan er in het Bijbelgedeelte?
 - Waarheden moeten we geloven
 - Beloften moeten we vertrouwen
 - Opdrachten moeten we uitvoeren
2. Is hetgeen we gevonden hebben universeel geldig, voor alle culturen en alle tijden, of plaats, cultuur en tijdgebonden?
3. Welke Bijbelse principes zijn uit het Bijbelgedeelte af te leiden?

Een Bijbels principe is

 - algemeen geldig
 - beknopt en praktisch
 - in overeenstemming met het geheel van de Schrift
4. Maak een toepassing voor een concrete situatie
5. Werk de toepassing uit in:
 - Visie: Bepaalt de richting voor de komende 5 tot 10 jaar
 - Doelstelling: Wat we op middellange termijn willen bereiken (1 tot 3 jaar)
 - Plannen: Wat we op korte termijn willen doen (1 tot 12 maanden)
 - Actie: Wat we op zeer korte termijn gaan doen (oefeningen)
 - Evaluatie: Terugblik m.b.t. actie, plannen, doelstelling en visie

4. Aandachtspunten bij "Toepassing":

1. Niet alle situaties, vraagstellingen, problemen, enz. worden in de Bijbel genoemd.
2. Bij een verantwoorde toepassing wordt rekening gehouden met
 - de verschillende "tijden" (we leven niet meer in het paradijs)
 - de verbonden (we leven niet onder het Oude Verbond)
 - onderscheid tussen wet en genade (we leven niet onder de wet)
 - onderscheid tussen het volk Israël, de andere volken en de Gemeente
3. Het leven in geloof mag niet gereduceerd worden tot een systeem van regels en voorschriften, wat niet betekent dat we doen en laten kunnen wat we maar willen
4. We bereiken geen volmaaktheid in de zin dat we nooit meer zondigen.
Van de andere kant is het onjuist te menen dat er nooit iets zal veranderen.

5. Ervaring, traditie, denken en gevoelens

Het is naïef om te denken dat we volkomen objectief naar de Bijbel kunnen kijken. Onze ervaring en traditie, ons denken en onze gevoelens zijn van invloed. Het probleem is dat we ons daar niet altijd van bewust zijn.

Verantwoord Bijbelgebruik helpt om de invloed van denken, gevoelens, ervaring en traditie te herkennen en te reduceren opdat Gods bedoeling met Zijn Woord meer tot zijn recht komt.

